

Qedexeyê

rewşa welatiyan zehmetir kiriye

Kurdistan Çîmen Xidir

Li Heskê û Qamişlo qedexeya çûnûhatinê ji bo rêgiriya li vayrosê korona hatiye ragehandin, û ev yek jî bûye cihê nerazîbûna xelkê deverê ji ber ku

rewşa wan ya abûrî gelekî xerab bûye, û bi ragehandina qedexeyê rewş zehmetir bûye. Cuma dibêje, berya destpêkirina qedexeya li dukan û nanxane û li

her deverekî qerebalixiyeke zêde çê bû, û tekez bi vê yekê rewş zehmetir dibe, qedexeya hatiye ragehandin rewşa abûriya xelkê zehmetir dike û dihêle ku bêhtir birçî

bibin. Yasmîn jî dibêje, bi ragehandina qedexeyê qerebalix zêdetir dibe, lewma çareseriya herî baş ji bo rêgirtin li vî vayrosî tûndkirina rêkaran û ji wan

jî lixwekirina neçarî ya maskan û qedexekirina şahî û şîni û kombûnan wê demê dê rewş baştir bibe, û dê qerebalixî kêmbibe. Kamîran jî dibêje, bi rastî heqê nanê rojane bi me

re nîne û vê yekê rewşa me zehmetir kiriye, û bi hezaran malbatên bê pere hene û nikarin xwe û zarokên xwe xwedî bikin, vê qedexeyê rewşa xelkê zehmetir kiriye.

Yekrêzî li Kurdistana Sûriyê û hêviyên xelkê

Kurdistan - Canda Ebdula

Ev demeke behsa avêtina pêngavên baş ji bo prosêsa danûstandinên di navbera Encûmena Niştîmaniya Kurdî ENKS û Partiyên Yekîtiya Niştîmanî tê kirin, lê heta niha li ser erdê ti encamên praktîkî yên van danûstandinan nîne û xelkê Kurdistana Sûriyê li hêviya wê yekê ne ku ev danûstandin bighên encamên baş da ku rewşa wan ya rojane baş bibe û hêviyên wan bicih werin.

Îmad Xidir li ser vê mijarê wiha dibêje, danûstandinên Kurdî

Kurdî li pêwîstiyê û giringiyê ji bo tevahiya gelê Kurd li

Kurdistana Sûriyê ji ber ku bi pêkanîna yekrêziyê rewşa

deverê gelekî xweş dibe û xelkê me ji êş û azaran rizgar dibin,

lewma divê pêngavên cîbicîkirina qonaxên yekrêziyê lez têde were

kirin û ti alî vê dozê piştguh neke, ji ber ku bi piştgukirina mijara yekrêziyê dê karesatek li ser deverên Kurdî de were mîna Efrîn û deverên din yên Kurdî, ez dikarim bêjim ku ev mijar erkeki niştîmanî ye û nabe ti alî yan kesek xwe jê birevîne. Cemîl Mihemed wiha dibêje, PYD û partiyên ser bi wê ve bi biryara PKK xwe ji danûstandinan direvînin û ew naxwazin ev danûstandin bighên serî ji ber ku sûtê jê dibînin, PKK destêwerdanê di nava karûbarê Kurdistana Sûriyê de dike û dixwaze her tişt di bin destê wê de be, ji ber ku bi serkeftina van danûstandinan dê nanê PKKê li Kurdistana Sûriyê namîne û nikare bi keyfa xwe bazirganî û çûnûhatina xwe bike, lewma divê Encûmena Niştîmaniya Kurdî li Sûriyê ENKS bi hemû hêza xwe hewla serkeftina van danûstandinan bike daku rê li ber xerabûna rewşê bigre, û êdî welatîyên me rewşa wan xweş bibe, û jiyaneke xweş birêve bibin.

Tawana gundê Kîmarê ne mirovane ye

Kurdistan-Bidûvçûn

27ê Mijdara 2020an, gundê Kîmarê yê navçeya Şêrawa ya herêma Efrînê li ser tawanek hovane di dermafê sê welatîyên sivil yê kurd hişyar bû, ku ew hersê welatî li ser destê PKKê hatin terorkirin, du ji wan şehîd bûn yek ji wan birîndar bû.

Tawan demijmêr 10 sibê bû, û girûpek ji PKKê derbasî gundê Kîmarê bû, û her yek ji çotkarê nûciwan Hemo Cengîz Necar ku 16 salî ye, û şivanê bitemen Ebdulrehman Hemo 75 salî bi şeweyekî hovane dane ber lêdan û êşkenceyê û bi

dehan fişekan şehîd kirin. Welatîyê bi navê bi Mesûd Mecîd Cimo birîndar bû ku hersê welatî sivil in, û şivantî, û karê çotkariyê dikirin.

Şamîran Necar apê şehîdê kurd Hemo Necar ji ARKê re behsa hûrguliyên kir û tekez kir biraziye wî û welatîyê bitemen, ji aliyê PKKê ve hat terorkirin.

Ji aliyê xwe ve rêxistina mafê mirovan li Efrînê ew tawana bi destê PKKê piştrast kir û got grûpek ser bi rêjîma Sûriyê bi navê hêzên rizgarkirin Efrînê yên li gundê Soxanekê dimînin, di rêya geliyê Lolik, yê navbera Kîmar û Kurzêlê de

derbasî gundên di bin destê Turkiyê de bû bi buhaneya ku li Cebel Elehlam, operasyon encam bidin, lê li şûna operasyonê ew tawan di dermafê hersê welatîyên kurd de encamdan.

Heman rêxistinê tekez kir ku Ciwanê kurd Mesûd Cimo, piştî dengê fişekan bihist, karîbû bireve, û lê bi çavê xwe bû dîdevan û bînerê û şahidhalê tawana bi destê YPGê yan hêzên rizgarkirina Efrînê hatiye encamdan.

Her di vê derbarê de rawenaha Sûriyê ya mafê mirovan anî ziman ku tawan bi destê hêzên kurdî hatiye encamdan, û nûciwanê

kurd Hemo bi tundî hatiye eşkencedan û bi 40 fişekî, hatiye kuştin herwiha guleyên bêserûber çotkarên kurd armanc kirin.

Piştî tawanê di dermafê sivilên kurd de alavên PKKê û PYDê yên rojnamegeriyê nûçe bi bervajî belav kirin û tomet arastî Turkiyê û girûpên çete kir.

Lê apê yek ji qurbanîyan, rewangeha Sûriyê ya mafê mirovan, û rêxistina mafê mirovan, encûmena sivil ya Efrînê û çalakvan û rojnamevanên Efrînê tekez kirin ku tawan bi destê çekdarin kurd hatiye encamdan, û ew yek ji kîn û zikreşiyê hatiye.

Jiyan Omran wiha li ser vê mijarê dibêje, giringiyê zêde ya danûstandinan de heye û xelk li hêviya van danûstandinan e, lewma divê ev delîveya zêrîn bê bidestxistin û jidest neçe ji ber ku heger ji dest biçê nema bi hêsanî vedgere. Bi Yekrêziyê dê rê li ber wî aliyê ku nahêle yekrêzî biçê serî were girtin, û nema dikarin bi tena serê xwe deverê birêve bibin. ENKS li ser van danûstandinan cidî ye, lê aliyên din bi necîbicîkirina xalên hatine eşkerekirin xwe direvîne û ji xelkê û raya giştî re diyar e ku kîjan alî xwe direvîne, berî niha wan xwe ji çend rêkeftina dane aliyekî mîna rêkeftinên Hewlêr û Duhokê.

Siyaseta sist û pandemiya Corona

Mahir Hesên

Rewşa diniyayê di giravekî buye û lihev ketiye , sedem jî PANDEMIYA corona ye .li kurdistana sûrî bi zelalî rêjeya kesên ku ji ber tûjbûna bi corona , canê xwe ji dest dane were saz kirin tune . Hê jî gelek pirsên neçareserkirî hene. Ango rêveberina krîzê di bin desthilatdariya apoçiya rêkûpêk bo belavbûna domdar a vîrusê kêmbike ,hatiye piştguh xistin.

Tê destnîşankirin ku axaftina apoçiyên rojavayê welêt teqes dike ku baweriya bi ramanê ocelan wa ji pandemiya corona diparêze, başkirin bi kar û kiriyarên pkk ve girêdayî ye, an jî bilindkirina wênayê ocelan ji xwe re kirine ziyaretgehek pîroz, wekî ku em di finasên pydê de dibînin. Ev helwesteke negatîf a li hember Pandemeya corona û erêkirina tedbîrên pêşilêgirtinê nake . Mijar li vir nabe ku bi dilrehetî em li ser gengeşa bikin , ji miletê me tê xwestin bawerî û baweriyên saxlem e ku baweriyê bi xwe wekî dermanê tendurist bibîne, û parastina xwe di van baweriyên de bi hişê zanistî û destkeftiyên geş ji re rûbirûyek eşkere bike,

lê belê bêtir bi malbata xwe ve xemxwar bin . Zanibin , ku qedexekirina xwepêşedana û rawestandina wan desthilatiya apoçiyê naşopînin , ya giring ew e wênayê ocelan bilind bikin . ramîne pkk di dîrokê de serdest nebuye, û fermanênên wa yê dabêş bi dagirkerên niştîman re , nîşan bide. Belaya hînkirina apoçiyetê îro ew e , ku bi hişê kevnare de miletê me girtî bimîne , bêyî ku hewl bide li ser piya rawestin û xwe bi rastiyê ve dakêşîne, yan jî bi xwendin û têgihîştinê welat bi dest xwe bixin, û ew bi zanebûna serdemê re dîsa werin fêr kirin. Ji bo ku merov ji nakokiyên heyî yê pkk fêhm bike, hewce

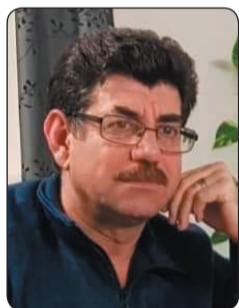

ye ku merov vegere ser zihnetiya xêrnexwazin kurda , ji ber ku li vir hiş û ramanê wa bi hev re têkildar in. Çima min wisa got ?! Ez ê nimûnekê tenê bînim, heya ku hûn cûdahiyê bibînin di navbera hukûmetên ku li ser gelê xwe ditirsin û ji yê ku bûne bela û

ketine stuyê Kurdan Wezareta Tenduristiyê ya elmana Federal li ser malpera xwe bi berdeyamî agahdariya der barê Coronavirus de nû dike, û Navenda Federal ya Perwerdehiya Tenduristiyê di heman demê de li ser malpera xwe bersivên pirsên ku

pir caran tene pirsîn di derheqê vîrusê korona derketî de dide. Pîlana pkk li ser welatên me ku tu carî nahêlin ew biryara xweya serbixwe biparêzin. Armanc , tê wateya ketina xizmeta rêjîma sûrî , ji bo ku pydê bike karmend bo berjewendiyê bass , û wê bikar bîne da ku nakokiyên ji kurdan re çêbikin , û ji nav civakê bixebite da ku armancên êrişker ên dijî Netewparêz û niştîmanperwer kar bike. Pirs ku ez dixwazim bikim ev e: Çawa hemî hewildanên kûr li dijî welatên me , yê ku tê xwestin milet ji hevbixin û wî telewele bikin , didomin, an jî pêşveçûna hestê netewî li binxetê sînor bikin, û her wiha tevgera rizgariya kurdistana sûrî biguhezîne bi rengê ji bo siyaseta pkk re xizmetê bike . bersiv , pêşî li veguherîna dîrokî bigire. Em gişt li pey cîhaneke nûve , û di siyaset û binyata xwe de , li pey diçin? heke PYDê di tîrsa kurdan de bin , wisa siyasetmedarên wan ji van hemî pîlanên şeytanokî re yê ku hewil didin ku hevsengiya hêzê di berjewendiyê pkk vegeerînin çavmîç û gor nedibûn.

Giringiya Parlemana Kurdistanê

Emer Îsmayîl

Bi, Bireyarek Kurdistanî bi ser perştîya serok berzanî di Meha 12an sala 1991an serkirdeya PDK, YNK û 8 partiyên din biryara damezrandina parlamentoya kurdistanê dan. Piştî hîlbijartina 04.06.1992 de parlamentoya kurdistanê yekemîn runiştina xwe pêk hanîn. 2003 Piştî hilweşandina desthilatdariya partiya baas Sedam Huseyin

30.12.2005 de bi refrandom Qanuna bingehiya iraq a nû de Dewleta iraq a federal hat bi navkirin, herwiha herêma başûrê kurdistanê federal Navnetewî hat qebûl kirin. 25.09.2017 de rêvebiriya herêma başûrê kurdistanê bi proseya demokratik rewa ji hemwelatîyên kurdistanê bi pîrsa hûn serxwebûna kurdistanê

dixwazin ? referandom pêkhanînin, encamên referanduma serxwebûna kurdistanê di sindoqên dengdanê de ji % 93 gotin Erê. Em mafê dewletbuna kurdistanê dixwazên. Bi ev lêpîrsîna referandumê di dîroka kurdistanê de cara yekemîn bi encamê daxwaza rewa meşrû navxwe û navnetewî de zelal bû belge.

Wateya encama referandum a 25.09.2017 eve ! Ji bilî daxwaza serxwebûna kurdistanê tu nerînen kesa , girûpa , komele û partiya ne meşrû ye. Lê herêma kurdistanê Parlamento, Al, hêza parastina kurdistanê Pêşmerge, Hukûmet, Serokatîya Herêm û Asayîşa Civaka herêma kurdistanê di iraq federalî de

yasaya Navnetewî de , xwedî Statuya meşrû federal heye. Jibona damezrandina dewletbûna kurdistanê ji hila desthilat dariya meşrû bizavên diplomatik berdeyam dike. Em dilsozên rêbaza barzanî dibin ala kurdistanê de vê xebatê berdeyam dikin

Jina Kurd

25ê Mijdarê bêdengiya xwe dişkîne

Emel Hesên

Kampanya li seranserê cihanê her sal di 25ê Mijdarê de - ku Roja Navneteweyî ya Têkoşîna li dijî lenceîdeta li dijî jinan e - dest pê dîke û ta bighe 10ê Çilê pêşî de - Roja Mafên Mirovan a Navneteweyî - diqede ji bo ku tundiya li dijî jinan û mafên mirovan ji nêz ve were girêdan û tekez kirin ku ev tundûtûjî bînpêkirina mafên mirovan e .Herwiha her sal ji meha Mijdarê ve, kampanya li dijî şîdeta li dijî jinan dest pê dîke, û armanc ev e ku girîngtirîn destkeft û pêşveçûnên ku jin di jiyana de gihîştine hevûdu, hişmendîya di nav civakê de belav bike, di hemî kovaran de piştgiyariya manewî û psîkolojîk ji jinan re peyda bike, pîrsgirêkên di navbera jinên berê ya kefnar û jinên hemdem de nîşan bide, û gavên erênî di astengiyên malbatê de binirxîne Hon rêzgirtina jina nûjen ku karibû serê xwe hilde û li hemberî civakê bisekine û meşa jiyana li hember wê dijwarî li ber xwe bide û têkoşîna û berxwedan kir da ku bigihîje tiştê ku dixwest. Wê bêdengiya xwe şikand, ya ku wê bi rêgez û kevneşopiyên derewîn dida darizandin da ku wê ji mafên xweyên herî bingeîn bêpar bike dema ku jin bû qurban di wê civakê de, her kes bû Ew di her warî de, mîna lêdan, heqaret, rûreşkirin, bêbextî, zor, bêparhiştin ji xwendinê, mîrat, sunetkirin ... hwd bi qedera wê re dilîze. Di wan demên ku her kes jiyana û çarenûsa jina Kurd kontrol dikir lê, wê bêdengiya xwe şikand û li ser piyan sekinî û bixwe li hember çarenûsa xwe li ber xwe da, hemû dijwarî û trajedî destnîşan kir, û rola xwe di civakê de mîna zilamek list û bû bijîşk, endezyar, parêzer, mamoste, nivîskar, Rojnamevan, helbestvan, hunermend, siyasetmedar, pêşmerge û şervan, wek ku em îro dibînin, ew di hemî waran de roleke girîng dilîze û hazir û amedeye

.Tevî sînga xwe ya germ, kaxeza dil xwe yê dilnizm, bi kahniya diovaniya xwe ya xwudayî, karîbû bidestê xweyî rastê dergoşê bihejîne û bidestê xweyî çepê Cîhan hejand ,hêjaye ku ew bi sirûd û çekên xweyên xemilandî welatê xwe xemiland û wê navê xwe bi tîpên zêrîn li rûpelên dîrokê tomar kir, Lê mixabin tevî ev hemû geşedan û giyanê berxwedanê yê jina Kurd, û serfirazî û destkeftiyên ku jina Kurd bi dest xwe xistiye, ew giyana nerm, xwenda hîn jî qurbana civaka navneteweyî û rejîmên dîktator e, û li pêşberî pîlanên kuştinê yê herî qirêj li qada siyasî û li pişt perdeyên nerewa. Dijminên doza gelê Kurd dijiminiya xwe bi (Laila Qasim) têt nebûn, û wan nefreta xwe ji jinên Kurd sax nekir, û tundûtûjî berdeyam dîke û şer berdeyam e li dijî keç, hunermend, çalakvan û jinên Kurd li çar perçên Kurdistanê, di nav de Efrîna birîndar, ku milişên ser bi artêşa Tirk kuştin û bînpêkirinên herî hovane li dijî jinan. Ji ber vê yekê em şermezar û şermezar dikin, Van tawanên hovane li dijî mirovahiyê, û em bang li dezgehên navneteweyî û rêxistinên mirovî dikin ku destêwerdanê bikin û bibînin ka li Efrîna çî dijî jinên Kurd diqewime, ma heya kengê jinên Kurd dê bibin qurbanê van êrîşan li ber çavên civaka navneteweyî? Çima ev bêdengiya navneteweyî ya ku li erdê diqewime? Where ew rêxistinên navneteweyî ku banga mafên jinan û parastina jinan ji êrîşên Tirkiyê dikin li ku ne?! Di dawiyê de: Çiqas cûrbecûr bin rêbazên îşkence, kuştin û kiryarên bê exlaq ên ku dijminên neteweya Kurd didin meşandin jî, jina Kurd dê dev ji tekoşîna xwe bernade, lê berevajî vê yekê, jinên Kurd ji bo bidestxistina mafên xwe û azadiya welatê xwe yê Kurd her ku diçe ji azadî û hezkirina xwe ya ji berxwedanê re hez dikin û dilsoz in..

Daxê xefletê

Şiyar Alyanî

Heta ku me dewlet nebê
 Kuştin wê tim behra me bê
 ta ku me yek rêzî nebê
 Agir wê li ber deryê me bê
 şûrê wa li ser sukra me bê
 vaya tofan li ser me tê
 ji dest bernedin vê derfetê
 em şiyar bin ji vê xifletê
 zû şanabin bi vê lizetê hinek ji me
 ketne nimetê
 di mihder û hicra muhbetê
 lêv şerîntirin ji şerbetê
 ji bax û zeviyê cine tê
 bihna ênberê ji te tê
 Giriye xelkê bi halê me
 tê bahoz û barn li ser me tê
 vaye roja me ji wê ve tê
 sohtim bi daxê xifletê Qey kolatî li
 bejna me tê
 em bûn ardiwê firqetê
 bûya Qedera me bi tenê
 ji hev dûrkevin ji vê dinê

Gul û Bilbil

Mesûm Bîco

Li wê dehla han .. ew dehla mezin
 Darên şîn û geş .. kanîyek li bin

Bilbîlek hebû .. gelek evîndar
 Hebû gulek sor .. li şî,ra guhdar

Gul dev girtîbû .. bilbil dixwendî
 Ew gul digirtî .. mabû li bendî

Gul jî wek bilbil .. bendî rojaye
 Pir evîndarê .. wan helbesta ye

Lê bilbil ketî .. destek nêçîrvan
 Gerzî lê girtî .. kirbû hêsîrvan

Ger maye hêsîr .. ji bîr nake gul
 Tîrê evîne .. her dem tene dil

Rojê buharê .. bûrîn û bûrîn
 Rengê gula sor .. bûye weke xwîn

Çavê xwe gerand .. bilbil ne ditî
 Baxê gul bûye .. agir û pêtî

Got piştî bilbil .. ez namînim geş
 Rengê gul bûye .. rengê şeva reş

Pelik weşandin .. li binya darê
 Rengê gul bûye .. rengê êvarê

Lê bilbil firî .. rojek hatî der
 Li paş xwe hiştin .. ew kul û keder

Ji nûve hatî .. wê dehla mezin
 Li gel gula xwe .. da bike gazin

Lê gul nedîtî .. li wî baxê reş
 Hawêr meyzandî .. kanî gula geş

Wî pelik dîtin .. wane l,bin darê
 Bi wan dilîze .. bayê êvarê

Bilbil firîbû .. gelek çûbû jor
 Hatî ji kêrê .. tev bû xwîna sor

